

Vervallen verklaren graven met onbekende rechthebbenden 1

18 februari 2016

Vraag nummer: 45276

Geachte heer Van der Putten,

Onze gemeente heeft in de afgelopen periode uitgezocht van welke graven de rechthebbenden onbekend zijn en de rechten destijds voor onbepaalde tijd zijn aangekocht. De gemeente wil graag deze graven vervallen laten verklaren. In alle beheersverordeningen van onze gemeente is bepaald dat rechten na het overlijden van de rechthebbende binnen een bepaalde periode op naam van een opvolger moeten worden overgeschreven, op straffe van het vervallen kunnen verklaren van het recht.

De gemeente is nu van plan om een jaar lang een lijst met grafnummers met de namen van de overledenen waarvan de rechthebbende niet bekend is op het mededelingbord bij de begraafplaats te hangen. Daarnaast komt er bij ieder graf een bordje met verwijzing naar de betreffende lijst op het mededelingbord. Na afloop van dat jaar b & w laten verklaren dat de graven vervallen naar de gemeente. Mocht zich binnen een jaar een belangstellende melden dan wil de gemeente de graven op zijn of haar naam zetten. Moet dit volgens de wet beslist een familielid zijn? Zo ja tot de hoeveelste graad is op naam zetten dan mogelijk?

Mijn vraag is of deze werkwijze juist is.

Vriendelijke groet,

Namens de Gemeente Kollumerland c.a.
J.D. van der Laan

Antwoord:

Geachte heer of mevrouw,

Dat lijkt mij een keurige procedure.

Als zich belangstellenden melden, dan hoeven dat niet beslist bloed- of aanverwanten tot een bepaalde graad te zijn. Bij zo'n benadering dat er verwantschap zou moeten zijn is het ook altijd de vraag: verwantschap van wie? Van de laatste rechthebbende of van personen die in het graf begraven zijn? Grafrechten kunnen wel eens naar aangetrouwde personen gaan, bijvoorbeeld naar een schoondochter of schoonzoon of een zwager. Als je dan zou kijken naar de verwantschap van de aangetrouwde rechthebbende, zouden eigen kinderen en kleinkinderen soms buiten de boot vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Er is echter geen reden om bloed- of aanverwantschap tot een bepaalde graad als norm te stellen. Maar je mag denk ik wel vragen dat mensen hun belangstelling aannemelijk kunnen maken. Dat kan verwantschap zijn, maar soms ook een andere relatie.

In artikel 16 van de beheersverordening van uw gemeente wordt geen eis gesteld ten aanzien van verwantschap om graven over te kunnen schrijven; dus er is geen rechtsgrond om zo'n eis te hanteren. Overigens is het mijns inziens heel verstandig om in artikel 16 ook niet een dergelijke eis op te nemen, nu steeds meer mensen niet trouwen en toch een gezin stichten, of na een scheiding gaan samenwonen. Er zijn dan geen formele banden, maar zeker wel belangrijke relaties.

Er zit echter een forse adder onder het gras. Juist in artikel 16.

In de beheersverordening van uw gemeente staat in artikel 16 lid 4 dat een graf alsnog op naam van een nieuwe belangstellende kan worden gezet, als het graf nog niet geruimd is. Dat ruimen speelt pas als de rechten vervallen zijn verklaard. Met andere woorden: als uw gemeente keurig de procedure zoals door u beschreven volgt en van een aantal graven de rechten vervallen zijn verklaard, kan het altijd nog zo zijn dat zich nog iemand meldt die gebruik wil maken van de mogelijkheid het graf nog op naam te zetten. Dat kan ook na tientallen jaren! Ik ken voorbeelden van graven in Leeuwarden waarvan de rechten al 50 of 60 jaar geleden vervallen zijn. Maar die recent toch weer op naam moesten worden gezet. En dezer dagen spelen weer enkele bezwaarschriften in de gemeente Terschelling met precies dezelfde insteek: nabestaanden vragen de grafrechten op (wat de gemeente aanvankelijk weigerde, maar de gemeente heeft er in 2014 al eens een rechtszaak over verloren). Toevallig precies vanmiddag is er de hoorzitting van de Commissie voor de bezwaarschriften.

Wilt u voorkomen dat al het voorgenomen werk voor niets is, dan moeten de graven na het vervallen verklaren van de rechten worden geruimd. En wel helemaal: zowel het grafmonument moet weg, als de inhoud van het graf. Het gaat eigenlijk om de inhoud van het graf bij de vraag of gebruik kan worden gemaakt van artikel 16 lid 4. Als die inhoud er nog is, moet het graf op naam worden gesteld!

De andere - mijns inziens meer eenvoudige en goedkope - mogelijkheid is dat lid 4 van artikel 16 wordt geschrapt. Dan bent u ook van dat probleem af. Maar als u dat probleem aanpakt zie ik nog wel wat andere bepalingen in de beheersverordening waarvan ik u dringend zou adviseren om ze te schrappen of aan te passen. Bij het maken van de beheersverordening in 2011 is gebruik gemaakt van het VNG-model, maar dat model bevat helaas enkele juridische fouten en ondoordachte regelingen, onder meer bij het ruimen van graven.

Met vriendelijke groet,

mr W.G.H.M. van der Putten

TIP

Laat nabestaanden niet onnodig zoeken naar oude polissen. Registreer of u een uitvaartverzekering hebt op uitvaartverzekeringsregister.nl

Ook verstandig om in te vullen als u GEEN verzekering hebt.

TIP

Bezoek ook eens de video- adviesrubriek: Infotheek - reportages - kijkersvragen - juridische vragen en antwoorden ([klik hier](#)).

Bijvoorbeeld: Kan de houder van de begraafplaats andere voorwaarden opleggen bij de overschrijving van een grafrecht?

Er is een fout opgetreden.

[Bekijk deze video op www.youtube.com](#) of schakel JavaScript in als dit is uitgeschakeld in je browser.

TIP

Vergelijk offertes van uitvaartondernemers via de site Uitvaartmarkt.nl

Stel een vraag:

Op dit moment is het stellen van nieuwe vragen tijdelijk niet mogelijk.